

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

пр. Перемоги, 10, м.Київ, 01135, тел. (044) 481-32-21, факс (044) 481-47-96
E - mail: mon@mon.gov.ua, код ЄДРПОУ 38621185

Ольга
foi+request-58628-652cbded@
dostup.pravda.com.ua

Щодо деяких питань організації роботи педагогічних працівників у вищих навчальних закладах I-II рівнів акредитації

У Міністерстві освіти і науки України розглянули Ваш запит на отримання публічної інформації від 26.11.2019 щодо деяких питань організації роботи педагогічних працівників у вищих навчальних закладах I-II рівнів акредитації та повідомляємо.

Відповідно до статті 1 Закону України «Про доступ до публічної інформації» публічна інформація – це відображена та задокументована будь-якими засобами та на будь-яких носіях інформація, що була отримана або створена в процесі виконання суб'єктами владних повноважень своїх обов'язків, передбачених чинним законодавством, або яка знаходиться у володінні суб'єктів владних повноважень, інших розпорядників публічної інформації, визначених цим Законом.

Згідно з частиною першою статті 19 цього Закону запит на інформацію – це прохання особи до розпорядника інформації надати публічну інформацію, що знаходиться у його володінні.

Разом з тим зміст, вказаних у Вашому запиті питань, свідчить про необхідність надання роз'яснення окремих положень чинного законодавства України. Тобто, він не є інформаційним запитом та підлягає розгляду як звернення у встановлений законодавством строк.

Щодо порушених у Вашому запиті питань, перш за все, необхідно зазначити, що 6 червня 2019 року прийнятий Закон України «Про фахову передвищу освіту» (№ 2745-VIII), який набрав чинності 9 серпня 2019 року.

Відповідно до Прикінцевих і перехідних положень цього Закону вищі навчальні заклади I-II рівнів акредитації, які в системі вищої освіти здійснюють підготовку фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста і до 2020 року не отримують статусу коледжу відповідно до Закону України «Про вищу освіту», набувають статусу закладу фахової передвищої освіти.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
№1/11-10877 від 11.12.2019

7142070799

До приведення законодавства з питань фінансування закладів фахової передвищої освіти, оплати праці, стипендіального, соціального та пенсійного забезпечення, державної цільової підтримки, а також здобуття фахової передвищої освіти у відповідність із вимогами цього Закону, умови та порядок фінансування закладів фахової передвищої освіти, оплати праці, стипендіального, соціального та пенсійного забезпечення, державної цільової підтримки, а також здобуття фахової передвищої освіти зберігаються на рівні вищих навчальних закладів I-II рівнів акредитації.

1. Щодо встановлення надбавки за складність і напруженість у роботі

Відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 26.09.2005 № 557 «Про впорядкування умов оплати праці та затвердження схем тарифних розрядів працівників навчальних закладів, установ освіти та наукових установ», розробленого на виконання постанови Кабінету Міністрів України від 30.08.2002 № 1298, за складність і напруженість у роботі працівникам установлюється надбавка у розмірі до 50 відсотків посадового окладу (ставки заробітної плати, тарифної ставки).

Рішення щодо встановлення надбавки працівникам приймає керівник закладу, установи в межах фонду заробітної плати, затвердженого в кошторисах доходів і видатків. У разі несвоєчасного виконання завдань, погіршення якості роботи і порушення трудової дисципліни зазначена надбавка скасовується або зменшуються.

2. Оплата праці викладачів, завідуючого відділенням у вищому навчальному закладі I-II рівнів акредитації, якщо майже усі студенти цього відділення здобувають освіту на індивідуальній формі навчання

Відповідно до статті 9 Закону України «Про освіту» особа має право здобувати освіту в різних формах або поєднуючи їх. Однією із форм здобуття освіти є індивідуальна форма (екстернатна, сімейна (домашня), педагогічний патронаж, на робочому місці (на виробництві)).

Положення про індивідуальну форму здобуття загальної середньої освіти, що затверджене наказом Міністерства освіти і науки України від 12.01.2016 № 8 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 10.07.2019 № 955), визначає порядок організації здобуття загальної середньої освіти за індивідуальною формою, що здійснюється закладами загальної середньої освіти та іншими закладами освіти, які забезпечують здобуття повної загальної середньої освіти на певному рівні освіти, або батьками, іншими законними представниками здобувачів освіти.

Із інформації, наданої у запиті, не зрозуміло з яких причин майже усі студенти відділення у вищому навчальному закладі I-II рівнів акредитації переведені на індивідуальну форму навчання.

Щодо посади завідуючого відділенням, то відповідно до Типових штатних нормативів вищих навчальних закладів I-II рівнів акредитації, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 23.01.2014 № 60, штатна одиниця завідувача відділення у вищих навчальних закладах I-II рівнів

акредитації вводиться за наявності контингенту студентів (курсантів, слухачів) не менше ніж 150 осіб денної, екстернатної форми навчання, які навчаються в навчальних групах за однією або кількома спеціальностями. Допускається врахування груп з контингентом студентів (слухачів) заочної, дистанційної, вечірньої форм навчання за відповідною або спорідненою спеціальністю (спеціальностями) за умови недостатнього контингенту осіб, які навчаються за заочною, дистанційною, вечірньою формами навчання, для створення окремого відділення.

Також штатна одиниця завідувача відділення у вищих навчальних закладах I-II рівнів акредитації вводиться за наявності контингенту студентів (слухачів) не менше ніж 200 фізичних осіб, які навчаються за заочною, дистанційною, вечірньою формами навчання у навчальних групах за однією або кількома спеціальностями.

3. Щодо прийняття на роботу у вищий навчальний заклад I-II рівнів акредитації керівника гуртка та його оплата праці.

Відповідно до Типових штатних нормативів вищих навчальних закладів I-II рівнів акредитації, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 23.01.2014 № 60, штатна одиниця керівника гуртка, секції, студії, інших форм гурткової роботи у вищих навчальних закладах I-II рівнів акредитації вводиться з розрахунку 0,5 посади на кожні 150 осіб, які навчаються за денною формою навчання. За рахунок коштів загального фонду кошторису закладу вводиться не більше однієї посади на навчальний заклад.

Відповідно до пункту 64 Інструкції про порядок обчислення заробітної плати працівників освіти, затвердженої наказом Міністерства освіти України від 15.04.1993 № 102, ставки заробітної плати (посадові оклади) керівникам гуртків, секцій, студій та інших форм гурткової роботи виплачуються за 3 години педагогічної (викладацької) роботи на день (18 годин на тиждень).

У пункті 90 Інструкції зазначено, що керівникам гуртків (секцій, студій та інших форм гурткової роботи) в позашкільних та інших закладах освіти, для яких ці заклади є місцем основної роботи, заробітна плата визначається в порядку, передбаченому пунктом 68 цієї Інструкції.

У пункті 68 Інструкції зазначено, що місячна заробітна плата педагогічних працівників установ освіти визначається шляхом множення ставки заробітної плати на їх фактичне навантаження на тиждень і ділення цього добутку на встановлену норму годин на тиждень. Встановлена при тарифікації заробітна плата виплачується щомісячно незалежно від кількості тижнів і робочих днів у різні місяці року.

У додатку 8 до наказу Міністерства освіти і науки України від 26.09.2005 № 557 визначені тарифні розряди, за якими здійснюється оплата праці керівників гуртків закладів освіти (10-12 тарифні розряди).

Тарифні розряди педагогічним працівникам встановлюються за наслідками атестації. Типове положення про атестацію педагогічних працівників України затверджене наказом Міністерства освіти і науки України від 06.10.2010 № 930.

4. Чи мають право заступник директора з навчальної роботи, завідуючий відділенням, керівник фізичного виховання, практичний психолог в основний робочий час викладати більше 480 годин на рік?

Відповідно до пункту 91 Інструкції керівні працівники закладів освіти можуть вести викладацьку роботу чи заняття з гуртками в цьому закладі, але не більше 9 годин на тиждень (360 годин на рік), якщо вони по основній посаді отримують повний посадовий оклад (ставку).

Інші працівники закладів освіти можуть вести викладацьку роботу або заняття з гуртківцями у цьому ж закладі освіти, але в середньому не більше 2 годин (12 годин на тиждень, 480 годин на рік), якщо вони по основній роботі отримують повний посадовий оклад (ставку).

Називаним працівникам за норму годин, визначену у пункті 91 Інструкції, оплата проводиться понад основний посадовий оклад (ставку) у порядку, передбаченому відповідно для учителів, викладачів та керівників гуртків (за тарифікацією).

За години викладацької роботи чи занять з гуртками, виконані, як виняток, у зв'язку з виробничою необхідністю понад норму, зазначену у цьому пункті, провадиться погодинна оплата за фактичну кількість годин, але не більше 240 годин на рік.

5. Щодо створення у вищому навчальному закладі I-II рівнів акредитації гуртка, який займається волонтерською діяльністю.

Законом України «Про позашкільну освіту» визначено, що система позашкільної освіти – освітня підсистема, що включає державні, комунальні, приватні заклади позашкільної освіти; інші заклади освіти як центри позашкільної освіти (заклади загальної середньої освіти незалежно від підпорядкування, типів і форм власності, в тому числі школи соціальної реабілітації, міжшкільні навчально-виробничі комбінати, заклади професійної (професійно-технічної) та фахової передвищої); гуртки, секції, клуби, культурно-освітні, спортивно-оздоровчі, науково-пошукові об'єднання на базі закладів загальної середньої освіти, навчально-виробничих комбінатів, закладів професійної (професійно-технічної) та фахової передвищої; клуби та об'єднання за місцем проживання незалежно від підпорядкування, типів і форм власності; культурно-освітні, фізкультурно-оздоровчі, спортивні та інші заклади освіти, установи; фонди, асоціації, діяльність яких пов'язана із функціонуванням позашкільної освіти; відповідні органи управління позашкільною освітою і науково-методичні установи; інші суб'єкти освітньої діяльності, що надають освітні послуги у системі позашкільної освіти.

Позашкільна освіта може здійснюватися за такими напрямками:

художньо-естетичний, який забезпечує розвиток творчих здібностей, обдарувань та здобуття вихованцями, учнями і слухачами практичних навичок, оволодіння знаннями в сфері вітчизняної і світової культури та мистецтва;

мистецький, який забезпечує набуття здобувачами спеціальних мистецьких виконавських компетентностей у процесі активної мистецької діяльності;

туристсько-краєзнавчий, який спрямовується на залучення вихованців, учнів і слухачів до активної діяльності з вивчення історії рідного краю та довкілля, світової цивілізації, географічних, етнографічних, історичних об'єктів і явищ соціального життя, оволодіння практичними вміннями та навичками з туризму та краєзнавства;

еколого-натуралістичний, який передбачає оволодіння вихованцями, учнями і слухачами знаннями про навколишнє середовище, формування екологічної культури особистості, набуття знань і досвіду розв'язання екологічних проблем, залучення до практичної природоохоронної роботи та інших біологічних напрямів, формування знань, навичок в галузях сільського господарства: квітництво, лісництво, садівництво, грибівництво, бджільництво;

науково-технічний, який забезпечує набуття вихованцями, учнями і слухачами техніко-технологічних умінь та навичок, розширення наукового світогляду, підготовку до активної науково-дослідної роботи, оволодіння сучасною технікою та технологіями;

дослідницько-експериментальний, який сприяє залученню вихованців, учнів і слухачів до науково-дослідницької, експериментальної, конструкторської та винахідницької роботи в різних галузях науки, техніки, культури і мистецтва, а також створенню умов для творчого самовдосконалення та виявлення, розвитку і підтримки юних талантів та обдарувань;

фізкультурно-спортивний або спортивний, який забезпечує розвиток фізичних здібностей вихованців, учнів і слухачів, необхідні умови для повноцінного оздоровлення, загартування, змістовного відпочинку і дозвілля, занять фізичною культурою і спортом, підготовку спортивного резерву для збірних команд України, набуття навичок здорового способу життя;

військово-патріотичний, який забезпечує належний рівень підготовки вихованців, учнів і слухачів до військової служби, виховання патріотичних почуттів та громадянської відповідальності;

бібліотечно-бібліографічний, який спрямований на поглиблення пізнавальних інтересів вихованців, учнів і слухачів, підвищення їх інформаційної культури, набуття навичок і умінь орієнтуватися у зростаючому потоці інформації;

соціально-реабілітаційний, який забезпечує соціальне становлення та розвиток інтересів, здібностей, нахилів, потреб у самореалізації вихованців, учнів і слухачів, підготовку їх до активної професійної та громадської діяльності, організацію їх змістовного дозвілля та відпочинку;

оздоровчий, який забезпечує необхідні умови для змістовного відпочинку та передбачає оволодіння вихованцями, учнями і слухачами знаннями про здоровий спосіб життя, організацію їх оздоровлення, набуття і закріплення навичок, зміцнення особистого здоров'я і формування гігієнічної культури особистості;

гуманітарний, який забезпечує розвиток здібностей, обдарувань, практичних навичок вихованців, учнів і слухачів, оволодіння знаннями з основ наук соціально-гуманітарного циклу.

Як вже зазначалося раніше, відповідно до Типових штатних нормативів вищих навчальних закладів I-II рівнів акредитації, затверджених наказом

Міністерства освіти і науки України від 23.01.2014 № 60, посада керівника гуртка, секції, студії, інших форм гурткової роботи у вищих навчальних закладах I-II рівнів акредитації вводиться з розрахунку 0,5 штатної одиниці на кожні 150 осіб, які навчаються за денною формою навчання. За рахунок коштів загального фонду кошторису закладу вводиться не більше однієї штатної одиниці на навчальний заклад.

Відповідно до статті 1 Закону України «Про волонтерську діяльність» волонтерська діяльність – це добровільна, соціально спрямована, неприбуткова діяльність, що здійснюється волонтерами шляхом надання волонтерської допомоги. Волонтерська діяльність є формою благодійної діяльності.

Метою позашкільної освіти згідно із статтею Закону України «Про освіту» є розвиток здібностей дітей та молоді у сфері освіти, науки, культури, фізичної культури і спорту, технічної та іншої творчості, здобуття ними первинних професійних знань, вмінь і навичок, необхідних для їх соціалізації, подальшої самореалізації та/або професійної діяльності.

Отже, робота гуртка в закладі в певній мірі може сприяти волонтерській діяльності серед студентів або працівників закладу, але не може бути основною діяльністю керівника гуртка, оплата праці якого здійснюється із загального фонду кошторису закладу.

6. Щодо роботи викладачів вищих навчальних закладах I-II рівнів акредитації в канікулярний період.

Відповідно до пункту 88 Інструкції про порядок обчислення заробітної плати працівників освіти, затвердженої наказом Міністерства освіти України від 15.04.1993 № 102, під час канікул оплата педагогічних та інших працівників вищих навчальних закладів I-II рівнів акредитації, які виконують педагогічну роботу (у тому числі тих, які приймаються на роботу), здійснюється в порядку, встановленому в пункті 71 Інструкції.

Відповідно до пункту 71 Інструкції за час роботи в період канікул оплата праці педагогічних працівників та осіб з числа керівного, адміністративно-господарського та навчально-допоміжного персоналу, яким дозволяється вести викладацьку роботу або заняття з гуртківцями в тій же установі, провадиться з розрахунку заробітної плати, встановленої при тарифікації, що передувала початку канікул.

Період канікул у студентів не є вихідними днями для викладачів закладу. Умови роботи викладача в канікулярний період установлюється правилами внутрішнього трудового розпорядку закладу освіти та наказами керівника. В цей період викладач здійснює організаційну, методичну або іншу роботу за окремим планом.

7. Щодо тривалості канікул студентів у вищих навчальних закладах I-II рівнів акредитації після закінчення першого семестру.

Відповідно до статті 62 Закону України «Про вищу освіту», статті 54 Закону України «Про фахову передвищу освіту» тривалість канікулярного періоду студентів становить не менш як вісім календарних тижнів на навчальний рік.

Згідно із частиною четвертою статті 10 Закону України «Про вищу освіту» заклад вищої освіти на підставі відповідної освітньої програми за кожною спеціальністю розробляє навчальний план, який визначає перелік та обсяг навчальних дисциплін у кредитах ЄКТС, послідовність вивчення дисциплін, форми проведення навчальних занять та їх обсяг, графік навчального процесу, форми поточного і підсумкового контролю.

У статті 45 Закону України «Про фахову передвищу освіту» визначено, що заклад фахової передвищої освіти самостійно вирішує питання організації освітнього процесу відповідно до законодавства. Відповідно до статті 49 цього Закону заклад фахової передвищої освіти на підставі відповідної освітньо-професійної програми розробляє навчальний план, який визначає перелік та обсяг освітніх компонентів у кредитах ЄКТС, їх логічну послідовність, форми організації освітнього процесу, види та обсяг навчальних занять, графік освітнього процесу, форми поточного і підсумкового контролю, що забезпечують досягнення здобувачем фахової передвищої освіти програмних результатів навчання.

Заступник Міністра

Світлана ДАНИЛЕНКО